

SPOR YAPMA ALIŞKANLIĞI BULUNMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORDA DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE VIEWS OF THE UNIVERSITY STUDENTS HAVING SEDENTARY LIFE STYLE ON USING DOPING IN SPORTS

Ahmet ŐAHİN¹

asahin@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Yapılan bu araştırmada spor yapma alışkanlığı bulunmayan üniversite öğrencilerinin sporda doping kullanımı hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2017-2018 eğitim ve öğretim yılı içerisinde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde öğrenim gören 20 sedanter öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın veri toplama sürecinde öğrencilere “Size göre sporcuların doping kullanma nedenleri nelerdir?” ve “Doping kullanımının sağlık açısından zararları nelerdir?” soruları yöneltilmiştir. Elde edilen verilerin analiz aşamasında içerik çözümlemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda sedanter üniversite öğrencilerinin görüşlerine göre, sporcuların doping kullanma nedenlerinin başında kazanma arzusu, kondisyonel özellikler ile performanslarını artırma amaçlarının geldiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin görüşlerine göre sporda doping kullanımının sağlık açısından zararlarının başında doping kullanımına bağlı olarak kalp krizi, ölüm, kas ve iskelet rahatsızlıkları yaşama gibi sorunların geldiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, üniversite öğrencileri, doping kullanımı

ABSTRACT

Current study aimed to investigate the views of university students who have sedentary life style about the use of doping in sports. A total of 20 sedentary students studying at Mehmet Akif Ersoy University in the 2017-2018 academic year were included in the study. During the data collection process of the study, students were asked the questions of What are the reasons why athletes use doping? and What are the hazards in terms of health of doping?. Content analysis method was used in the analysis process of the data gathered. At the end of the study, according to the views of sedentary university students, it was determined that the aim of the athletes in using doping was the desire to win and to increase their performance with their conditional characteristics. According to the views of the students, it was determined that the health hazards of using doping in sports were mainly heart attack, death and musculoskeletal disorders.

Key words: Sports, university students, using doping

GİRİŐ

Modern yaşam içerisinde spor insanların en çok ilgi duyduğu ve katılım gösterdiği önemli kültürel ve toplumsal etkinliklerden birisidir. İnsanın oyun oynama yarışma ve rekabet etme içgüdüü ve dürtülerinden kaynaklanan spor olgusunun en önemli boyutu performanstır (Göral, 2002). Tarihin ilk dönemlerinden beri her dönemde insanlar güçlerini yapay yollarla arttırmak için birçok bitkisel formül denemişlerdir (Ertaş & Petek, 2005). Tarihsel süreç içerisinde atletler vücutlarını güçlü ve çok iyi çalışan makineler haline getirmek için birçok yöntem denemişlerdir (Başkaya, 2004). Temel amaç yalnızca optimal performansı arttırmak değil, ne pahasına olursa olsun onun üstüne çıkmaktır (Atasü, 2004). Sporcuların sahip oldukları performans düzeyini artırma arzusu kuvvetli bir arzudur ve sportif başarının gerek ekonomik gerek sosyal getirimleri, başarılı olma arzusunun ahlaki kuralları olduğu kadar sağlık kurallarını da bozmasına neden olmaktadır (Akgün, 1991; Akt. Öztürk ve ark., 2012).

Gerek antrenör gerekse de sporcuların spor yaşamlarında karşılaşacağı zorluklar göz önüne alındığında bu zorlukları aşabilmek ve istediği başarı seviyesine ulaşabilmek için farklı yöntemlere başvurumaktadırlar. Modern spor oyunlarında sıkça karşılaşılan ve sporcuların

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Burdur, Türkiye

sağlıklarını olumsuz etkilemekte ve haksız kazanca sebep olan bilinçli veya bilinçsizce yapılmakta olan doping kullanma yöntemi uygulanmaktadır (Bayram ve ark., 2017). Öngel'e (1997) göre, insanlık tarihinin eksi dönemlerinden günümüze kadar, sportif başarıyı dışarıdan müdahale yoluyla, haksız bir şekilde etkileme düşüncesi, insanın bilinçaltında hep var olmuştur. Tabii ki beraberinde centilmence ve sportmence davranma düşüncesinin varlığı da, tarihin bilinen en eski günlerine kadar indiği bir gerçektir. Önceleri dinsel ayinlerin bir ritüeli olan sportif karşılaşmalarda, toplumsal vicdanı da rahatlatmak bakımından, tanrıların arzusu gibi değerlendirilerek, fiziksel çalışmalar dışında, dinsel ve mistik öğelere başvurmak suretiyle sonuçların etkilenmeye çalışıldığı çeşitli efsanelerde dile getirilmektedir. Yine primitif toplumlarda bazı bitkisel ürünlerin performansı arttırıcı varlığı inancı, bu yöntemin de denenmesine neden olmuş, belki de gerçek anlamda dopingin bulunmasına yardımcı olmuştur. Doping yoluyla yapay biçimde elde edilen sportif performans sporcuyla zirveye taşırken, erdemli olmaktan uzaklaştırarak onurunun rencide olmasına, sporcu kişiliğinin ve fair play anlayışının kaybolmasına neden olmaktadır.

Literatürde sporcuların doping konusundaki bilgi düzeylerinin ele alındığı birçok çalışma bulunmakla beraber (Dinçer, 2010; Sertbaş ve ark., 2015; Cemal ve ark., 2017), sedanter bireyler üzerinde bu alanda yapılan araştırmaların nispeten daha sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda yapılan bu araştırmada sedanter bireylerin doping konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma Modeli

Sedanter bireylerin doping konusundaki bilgi düzeylerinin incelendiği bu araştırmada nitel çalışma modeli kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Yapılan bu çalışmaya 2017-2018 eğitim ve öğretim yılı içerisinde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde öğrenim gören 20 sedanter öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin seçiminde tesadüfî örneklem seçim yönteminden yararlanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Yapılan bu araştırmada sedanter üniversite öğrencilerine sporda doping kullanımı konusunda açık uçlu iki soru yöneltilmiştir. Söz konusu sorular aşağıdaki gibidir;

1. Size göre sporcuların doping kullanma nedenleri nelerdir?
2. Doping kullanımının sağlık açısından zararları nelerdir?

İstatistiksel Analiz

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümleme sürecinde literatürde yer alan nitel çalışmalarda yaygın olarak kullanılan içerik çözümlemesi yönteminden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın sonunda katılımcıların görüşlerine göre sporcuların doping kullanma nedenlerinin aşağıdaki gibi sıralandığı tespit edilmiştir;

K-1: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, birinci olma düşüncesi, egosunu tatmin etme düşüncesi, güven duygusu yetersizliği ve altın madalya kazanma arzusu gelmektedir.

K-2: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, birinci olma isteğinin hırsa neden olmasından ve adalet kavramının anlamının bireyde gelişmemesinden kaynaklanmaktadır.

K-3: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, diğer sporculardan daha güçlü olma düşüncesi gelmektedir.

K-4: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, güven duygusu yetersizliği, güçlü ve gözde sporcu olma isteği, herkesten daha başarılı olma isteği, her zaman başarıya odaklı hayat sürdürdükleri için bunun devam ettirme istekleri gelmektedir.

K-5: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, daha güçlü olma düşüncesi gelmektedir.

K-6: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, müsabaka öncesi performanslarını artırma düşüncesi ve daha iyi bir yaşam kalitesine sahip olmak için kullanmaktadır.

K-7: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, müsabakalarda kendini diğer sporculardan daha avantajlı olmak istemesinden kaynaklanmaktadır.

K-8: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, sporcunun daha yüksek performans sergileme düşüncesi, kaybetme korkusunu yaşamama isteği ve heyecanını bastırma düşüncesinden kaynaklanmaktadır.

K-9: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, haksız bir galibiyet ve sporcu ahlakına uygun olmamasından kaynaklanmaktadır.

K-10: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, performanslarını artırma istekleri, kuvvetlerini artırma ve yorulma seviyelerini en az seviyeye düşürme istekleri, başarılarını artırma ve devam etme istekleri gelmektedir.

K-11: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, sporcuların başarıya ulaşma arzusu için yapmış olduğu etik olmayan davranıştır.

K-12: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, vücutlarını daha ilgi çekici gösterme düşünceleri, ilgilendikleri spor branşında performanslarını artırma istekleri, daha çok kuvvet sporcularının uyguladığı(koşu-halter), sporda ahlak kavramını anlayamamasından kaynaklanmaktadır.

K-13: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, müsabakalarda yarışları kazanma isteklerinden kaynaklanmaktadır.

K-14: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, müsabaka esnasında daha aktif bir performans sergileme düşüncesi olmasıdır.

K-15: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, ekonomik getiri kazanma isteği ve statüsünü yükseltmek amacı gelmektedir.

K-16: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, kendi vücutlarının enerji ve yeteneklerini yeterli görmeyerek ekstra doping yardımı ile rakibine karşı üstünlük sağlama isteği olmasından kaynaklanmaktadır.

K-17: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, performanslarını artırma istekleri, yorgunluk düzeylerini azaltma isteği gelmektedir.

K-18: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, başarı kazanma arzusu, seviyesini bir üst kademe artırma isteği gelmektedir.

K-19: Sporcuların doping kullanma nedenleri başında, kendi performanslarını yetersiz hissetmelerinden kaynaklanmaktadır.

K-20: Sporcuların Doping kullanma nedenleri başında, müsabakalarda performansını artırma ve kazanma isteğinden kaynaklanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşlerine göre doping kullanımının sağlık açısından zararları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

K-1: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, dolaşım, kas ve iskelet sisteminde bozukluklar ve vücudun normal özelliklerinden farklılaşarak anormal özellikler göstermesidir.

K-2: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, bu konuda fazla bir fikrim yok ama yapay bir madde güç sağladığından sağlıklı olması düşünülemezdir.

K-3: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, sağlık açısından zararları hakkında bir fikrim bulunmamaktadır.

K-4: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, uzun yıllar doping kullanan kişilerin ileriki yıllarında çeşitli sağlık sorunları yaşadıklarını bilmektedir.

K-5: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, maddeye bağlı olarak bazı yan etkileri olmaktadır ve kullanan kişiler üzerinde öldürücü etki yaratabilmektedir.

K-6: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, saç dökülmelerine, kalp krizine, iyi veya kötü tümör oluşumuna neden olmaktadır.

K-7: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, böbreklerin çalışma sistemini bozmaktadır.

K-8: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, kalp krizine ve kullanan kişilerde hormonal düzensizlikler meydana gelmektedir.

K-9: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, ilaç kimyasal madde olduğu için her zaman zararlı bir etkisi bulunmaktadır.

K-10: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, bu madde doğal değil kimyasaldır, sağlığı olumsuz yönde etkilemekte, kalp ritimlerini bozmakta, kadınlarda erkeksi, erkeklerde ise kadınsı özellikler yarattığı görülmektedir.

K-11: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, bu konu hakkında bir fikrim bulunmamakta ama kamu spotu aracılığı ile bilgilendirme yapılmalıdır.

K-12: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, sporcuların iç organlarına zarar vermektedir.

K-13: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, kalp rahatsızlıklarına neden olmakta, karaciğer ve böbreklere zarar vererek ileriki yıllarda ortaya çıkmaktadır.

K-14: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, yüz ve vücutta fazla tüylenme, karaciğer ve böbrek fonksiyonlarında azalma, kilo artması veya azalması görülmektedir.

K-15: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, hormonal düzensizlikler ve kalp hastalıkları görülmektedir.

K-16: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, kan akışını hızlandırarak kalp atışında olağandışı bir atış sebebi ile kalp krizine riskinin artmasına neden olmaktadır.

K-17: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, hormonal dengesizliklere, kilo kaybı ve hızlı kalp atışına neden olmaktadır.

K-18: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, hormonal dengesizliklere ve ileriki dönemlerde kalp krizi riskini arttırmaktadır.

K-19: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, kalp ritmini hızlandır ve kalp krizine neden olmaktadır.

K-20: Doping kullanımının sağlık zararlarının başında, karaciğer, böbreğe ve kalbe zarar vererek işlevlerini yerine getirmesine engel olmaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yapılan bu araştırmanın sonunda sedanter üniversite öğrencilerinin görüşlerine göre sporcuların doping kullanma nedenlerinin başında kazanma hırsı ve sportif performansın artırılması gibi amaçların geldiği tespit edilmiştir. Yine sedanter üniversite öğrencilerinin görüşlerine göre doping kullanımının sağlık açısından zararlarının başında kalp, kas ve iskelet sistemi bozukluklarının geldiği, bazı katılımcıların görüşlerine göre doping kullanımının ölümle sonuçlanabilecek sağlık risklerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğrencilerin sporda doping kullanımı konusundaki bilgi düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür.

Doping kullanımının sporcu sağlığı açısından zararlı olduğu bilinmekte (Karataş ve ark., 2012) olup, literatürde yer alan araştırmalar sporcular arasında doping kullanımının yaygın olduğunu göstermektedir (Çetin ve ark., 2008). Buna karşılık literatürde yer alan çalışmalar değerlendirildiği zaman düzenli olarak spor yapma alışkanlığı bulunan elit sporcuların bile doping konusundaki bilgi düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir (Öztürk ve ark., 2012; Gençtürk ve ark., 2009). Karacabey ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan araştırmada sporcuların “Doping numunesini nasıl verecekleri ve nelere dikkat edecekleri”, “Doping maddesi kullandığımda bu davranışın yasal sonuçlarının neler olabileceğine”, “Sporcular doping maddesi kullanmamalıdır” ve “Doping maddeleri sporcu sağlığına zarar verir” konularındaki bilgi düzeylerinin düşük olduğu rapor edilmiştir. Yıldız ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan araştırmada da sporcularda doping kullanımının sağlık üzerine zararları olduğu bilindiği halde sporcuların doping kullanma eğiliminde oldukları rapor edilmiştir.

Sonuç olarak, yapılan bu araştırmada sedanter üniversite öğrencilerinin gerek sporcuların doping kullanma nedenleri gerekse de doping kullanımının sağlık üzerindeki zararları konusundaki görüşlerinin sınırlı olduğu görülmüştür. Bu sonucun ortaya çıkmasında öğrencilerin bu alanda özel eğitim almamalarının ve sporla iç içe bir yaşam tarzına sahip olmamalarının yattığı düşünülebilir.

KAYNAKLAR

Akgün, N. (1993). *Egzersiz fizyolojisi*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Atasü, T. (2004). *Futbol açısından ülkemiz ve dünyada doping konusuna genel bakış. doping ve futbolda performans artırma yöntemleri*. Atasü, T. (Ed). İstanbul: Form Reklam Hizmetleri

Başkaya, C. (2004). *Doping: kazanmak uğruna ölmek*. Özgür Üniversite Forumu, Ocak –Mart 2004, Sayı:25, Ankara.

Bayram, M., Bayraktar, G., Tozoğlu, E., & Doğar, A. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin doping bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 3(1), 23-31.

Cemal, G., Evrim, C., Beyazcicek, O., Beyazcicek, E., Sakir, T., & Recep, Ö. (2017). The determination of opinions of triathlon athletes on doping and anti-doping matters. *Konuralp Medical Journal/Konuralp Tıp Dergisi*, 9(1), 63-69.

Çetin, E., Dölek, B., & Orhan, Ö. (2008). Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin ergojenik yardımcıları, doping ve sağlık hakkındaki bilgi ve alışkanlıklarının belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 129-132.

Diñçer, N. (2010). *Elit sporcuların doping hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Ertaş, Ş., & Petek, H. (2005). *Spor hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.

- Gençtürk, G., Colakoglu, T., & Demirel, M. (2009). Elit sporcularda doping bilgi düzeyinin ölçülmesine yönelik bir araştırma (Güreş örneği). *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 213-221.
- Göral, M. (2002). *Spor ahlakı ve sporcu açısından doping kullanımının etkileri ve dopingle mücadele çalışmaları*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Karacabey, K., Seyhan, S., Öntürk, Y., Apur, U., & Akyel, Y. (2017). Genç sporcuların dopinge yönelimine etken olarak doping hakkındaki bilgi düzeyleri ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(2/2), 168-179.
- Karataş, M., Karataş, Ö., & Çevrim, H. (2012). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin doping kullanımına bakışları ve etik. *Duzce Medical Journal*, 14(3).
- Öngel, H. B. (1997). Sporda etik değerler açısından doping. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 68-79.
- Öztürk, E.G., Suveren, S., & Çolakoğlu, T. (2012). Türkiye’de Doping, sporcuların doping bilgi düzeylerinin ölçülmesi (Hentbol örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 249-260.
- Sertbas, K., Akdeniz, H., Yılmaz, A., Çalik, F., & Sentürk, U. (2015). Evaluation of ergogenic matter and doping usage knowledge of Turkish national athletes. *Medicina Sportiva: Journal of Romanian Sports Medicine Society*, 11(3), 2591-2600.
- Yıldız, M., Pala, A., Biner, M., & Göral, Ş. Bireysel Ve Takım Sporları İle İlgilenen Sporcuların Doping Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Hakemli Ortopedi Travmatoloji Ve Spor Hekimliği Dergisi*, 6, 1-12.

EXTENDED ABSTRACT

In recent years, the use of doping in athletes has increased, in parallel with athletes are known to face many health problems. This situation brought about many studies in the literature to discuss the level of knowledge of athletes on doping use. However, the views of sedentary individuals were not taken into consideration. In the present study, it was aimed to investigate the views of the sedentary university students having sedentary life style on the use of doping. A total of 20 university students participated in the study. A questionnaire consisting of 2 items was practised to determine the views of the students on use of doping. The aim of this study was to investigate the reasons of using doping according to the views of the students and the health hazards of doping use. As a result of the study, it was determined that the reasons of using doping according to the participants were listed as followed;

K-1: The core reasons why athletes use doping are the goal of being first, the idea of satisfying his ego, the deficiency of trust and the desire to win a gold medal.

K-2: The main reasons why athletes use doping is that the desire to be first causes ambition and the meaning of the concept of justice has not developed in the individual.

K-3: Of the reasons why athletes use doping comes the idea of being stronger than other athletes.

K-4: Of the main reasons why athletes use doping are deficiency of trust, desire to be a strong and popular athlete, the desire to be more successful than everyone, the desire to continue this because they always live life-oriented.

K-5: Of the main reasons why athletes use dopings that notion of being more powerful.

K-6: Of the main reasons why athletes use doping, use of doping causes to increase their performance before competition and to have a better quality of life.

K-7: Of the main reasons why athletes use doping is that athletes use doping because he wants to be more advantageous than other athletes in competition.

K-8 Of the main reasons why athletes use doping are the idea of a higher performance of the athlete, the desire not to live the fear of defeat and surpassing the excitement.

K-9: Of the main reasons why athletes use doping, because of an unfair win and not compatible with athletic morality.

K-10: Of the main reasons why athletes use doping are desire to increase their performance, increase their strength and minimize fatigue levels, increase and continue their success.

K-11: Of the main reasons why athletes use doping is the unethical behavior that athletes have made for achieving success.

K-12: Of the main reasons why athletes use doping are the thought of showing their bodies more attractive, their desire to increase their performance in the sports branch they are interested in, mostly applied by the strength athletes (running and weightlifting) the lack of understanding of the concept of morality in sports.

K-13: Of the main reasons why athletes use doping is desire to win races in competitions.

K-14: Of the main reasons why athletes use doping is more active performance during competition.

K-15: Of the main reasons why athletes use doping are the desire to get economic return and aim to raise status of athlete.

K-16: Of the main reasons why athletes use doping are not seeing the energy and capabilities of their own bodies enough, desire to the superiority of his opponent with the help of extra doping.

K-17: Of the main reasons why athletes use doping are the desire to increase their performance, to reduce levels of fatigue.

K-18: Of the main reasons why athletes use doping are the wish to achieve success, the desire to increase the level of a higher one.

K-19: Of the main reasons why athletes use doping is the feeling of their performance as being inadequate.

K-20: Of the main reasons why athletes use doping are wish to increase in performance and desire to win.

According to the views of the students participating in the study, the health hazards of doping use are listed as followed;

K-1: Of health hazards of doping use, it causes disorders in the circulatory, musculoskeletal and skeletal system and abnormalities differing from normal features.

K-2: Of health hazards of doping use is that I don't have much idea about it, but it is unthinkable to be healthy because an artificial substance provides power.

K-3: Of health hazards of doping use is that I have no idea about the damages in terms of health.

K-4: Of health hazards of doping use, people who have been using doping for many years are known that they have various health problems in later years.

K-5: Of health hazards of doping use, doping has some side effects depending on the substance, and can have a lethal effect on the users.

k-6: Of health hazards of doping use, it causes hair loss, heart attack, good or bad tumor formation.

K-7: Of health hazards of doping use, it destroys the working system of the kidneys.

K-8: Of health hazards of doping use, it causes the heart attack and hormonal disturbances occur in users.

K-9: Of health hazards of doping use, it always has a harmful effect because the drug is a chemical substance.

K-10: Of health hazards of doping use, this substance is not natural but a chemical, affects health negatively, disrupts heart rhythms, causes masculine features in women and feminine features in men.

K-11: Of health hazards of doping use is that I have no idea about this issue, but people should be informed through the public spot.

K-12: Of the health hazards of doping use, it damages the internal organs of athletes.

K-13: Of health hazards of doping use, it causes heart disease and it causes damage to liver and kidneys in the following years.

K-14: Of health hazards of doping use, it causes excessive hair growth in the face and body, decreases liver and kidney function, increase or decrease weight.

K-15: Of health hazards of doping use, it is observed that hormonal disorders and heart diseases.

K-16: Of health hazards of doping use, it increases the risk of heart attack due to an unusual pulse in heart beat by accelerating blood flow.

K-17: Of health hazards of doping use, it causes hormonal imbalances, weight loss and rapid heart rate.

K-18: Of health hazards of doping use, it increases the risk of hormonal imbalances and heart attacks in later periods.

K-19: Of health hazards of doping use, it accelerates heart rhythm and cause heart attack.

K-20: Of health hazards of doping use, it damages liver, kidney and heart and do not let them function properly.